

Pojęcia kluczowe: *przedsiębiorca, działalność gospodarcza, nowe technologie, AI*

Karolina Zapolska

Nowoczesne technologie i ich wpływ na przedsiębiorców i działalność gospodarczą – zarys tematu

ABSTRAKT

Dostęp do nowych technologii, a także globalizacja przyczyniają się do tego, że świat rozwija się obecnie zdecydowanie szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Tempo zmian i ich wpływ na wszystkie sfery naszego życia są ogromne, co w konsekwencji wymusza na ustawodawcy potrzebę przyjmowania nowych rozwiązań prawnych. Wiele z nich dotyka bezpośrednio przedsiębiorców. Podstawowym zamierzeniem artykułu jest omówienie problematyki działalności gospodarczej przy uwzględnieniu zmian zachodzących w prawie unijnym związanych z cyfryzacją, sztuczną inteligencją oraz rozwojem nowych technologii. Dodatkowo zostanie poruszona kwestia cyberbezpieczeństwa i ochrony danych. Mając na uwadze zakres zagadnień poruszanych w prezentowanym artykule, należy podkreślić, że nie będzie miał on kompleksowego charakteru. W związku z tym zakres i szczegółowość przeprowadzonej przez autorkę analizy zostaną ograniczone do najważniejszych i wybranych zagadnień.

I. WPROWADZENIE

Niewątpliwie truizmem jest stwierdzenie, że nowe technologie wyjątkowo wpływają na gospodarkę aktywności przedsiębiorców, nie tylko w Polsce, ale też na świecie. Jak słusznie zauważa K. Hajder: „*innowacyjność we współczesnej gospodarce stanowi jeden z determinantów konkurencyjności ekonomicznej – zarówno krajowej, jak i regionalnej*” i bez wątpienia światowej¹. Już w 2017 r. w ramach Światowego Forum Ekonomicznego w Davos opublikowano raport „*Future of Jobs 2016*”, w którym przedstawiano założenia dotyczące przyszłości rynku pracy. Jedną z głównych tez raportu było stwierdzenie o tym, że jesteśmy właśnie na początku czwartej

¹ K. Hajder, M. Górny, *Bariery inwestycji technologicznych przedsiębiorstw przemysłowych w województwie pomorskim i sposoby ich niwelowania*, Gdańsk 2021, s. 2.

rewolucji przemysłowej, czyli Industry 4.0.² Wystarczy wspomnieć jedynie o takich pojęciach jak metaverse, Internet Rzeczy (IoT), blockchain, cloud computing lub multicloud, sztuczna inteligencja (AI), biotechnologia (np. CRISP), technologie mainframe, machine learning, robotyka, Big Data, analiza danych, automatyzacja itd., które mają szansę (o ile już tego nie robią) zmienić biznes i przemysł, który znamy obecnie³. To też popularność pracy zdalnej i związane z tym wyzwania, czy też możliwość tworzenia nowych kategorii produktów lub usług cyfrowych.

Zmiany dotknęły wszystkich. Nie tylko przedsiębiorcy, ale również organy administracji publicznej będą zmuszone do przystosowania się do coraz szybciej postępujących zmian, a także nowej rzeczywistości. To wyzwanie zarówno dla pracowników, jak i pracodawców. **W najnowszym raporcie World Economic Forum z 2023 r. wśród podstawowych trendów społeczno-ekonomicznych i technologicznych wyraźnie podkreśla się, że czeka nas likwidacja niektórych miejsc pracy, ale też powstanie nowych**⁴. Co więcej, przyjęcie w ramach działalności gospodarczej „nowych technologii wciąż będzie kluczowym czynnikiem transformacji biznesu w ciągu najbliższych pięciu lat. Ponad 85% ankietowanych organizacji uznaje zwiększone przyjęcie nowych i pionierskich technologii oraz poszerzenie dostępu cyfrowego za trendy, które najprawdopodobniej doprowadzą do transformacji ich organizacji”⁵.

Jak słusznie zauważa K. Chałubińska-Jentkiewicz: „przenikające się obszary regulacji i konwergencja prawna powodują, że nowe technologie jako nieodłączny atrybut działań ludzkich, praktycznie w każdej dziedzinie życia, wymagają szczególnych uwarunkowań prawnych”⁶. Unia Europejska również zauważa wpływ nowych technologii na gospodarkę, przedsiębiorców, pracowników, podatki, czy też bezpieczeństwo. Wyrazem tego jest szereg aktów prawnych regulujących bardzo różne obszary. Bardzo duża część z nich dotyczy przedsiębiorców działających w ramach e-commerce lub online, operatorów platform cyfrowych czy też dostawców treści i usług cyfrowych, nakładając na nich szereg nowych obowiązków.

2 Autorzy raportu stwierdzili: „We are today at the beginning of a Fourth Industrial Revolution. (...) We also find that on average respondents expect that the impact for nearly all drivers will occur within the next 5 years, highlighting the urgency for adaptive action today”, *Future of Jobs Report 2016*, World Economic Forum, 2016, s. 1, źródło online: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs/> (dostęp: 24.06.2024 r.). Sam pomysł „Przemysłu 4.0” powstał wcześniej, a mianowicie w 2011 r. w Niemczech, K. Hajder, M. Górny, *Bariery inwestycji technologicznych...*, s. 2.

3 P. Nowakowska, *Nowe technologie w rozwoju i zarządzaniu przedsiębiorstwem*, „Zarządzanie Innowacyjne w Gospodarce i Biznesie” 2023/1(36), s. 65.

4 *Future of Jobs Report 2023*, World Economic Forum, 2023, s. 5, źródło online: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2023/> (dostęp: 24.06.2024 r.).

5 *Future of Jobs Report 2023*, World Economic Forum, 2023, s. 5, źródło online: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2023/> (dostęp: 24.06.2024 r.).

6 K. Chałubińska-Jentkiewicz, *Rozwój nowoczesnych technologii w kontekście procesu stanowienia prawa na przykładzie strategii AI*, Teka Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie, t. XII, 2019, nr 2, s. 54.

II. USŁUGI CYFROWE

Gospodarka UE w coraz większym stopniu jest napędzana zmianami technologicznymi. Zauważalną i zdecydowanie rosnącą na znaczeniu częścią unijnej gospodarki są usługi cyfrowe⁷. Usługi cyfrowe „umożliwiają przedsiębiorstwom docieranie do użytkowników w całej Unii, ułatwiają handel transgraniczny i stwarzają zupełnie nowe możliwości rynkowe wielu przedsiębiorstwom w Unii z korzyścią dla unijnych konsumentów”⁸. W tym zakresie mowa m.in. o innowacyjnych modelach biznesowych i usługach, takich jak „internetowe serwisy społecznościowe i internetowe platformy umożliwiające konsumentom zawieranie z przedsiębiorcami umów zawieranych na odległość”⁹.

Znajduje to też odzwierciedlenie w legislacji unijnej – w ostatnich latach poświęcono wiele uwagi unowocześnieniu przepisów w tym zakresie. Zauważalną tendencją jest tutaj dążenie do ochrony użytkowników Internetu i konsumentów, ale też wprowadzanie nowych obowiązków po stronie platform cyfrowych, czy też przedsiębiorców funkcjonujących w Internecie (np. oferujących treści cyfrowe¹⁰ lub usługi cyfrowe¹¹). UE stara się również zapewnić przedsiębiorcom „dostęp do nowych rynków i możliwości czerpania korzyści z rynku wewnętrznego przy jednoczesnym zapewnieniu większego wyboru konsumentom i innym odbiorcom usług”¹². Szczególne znaczenie w tym zakresie ma:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/770 z 20.05.2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych¹³ (czyli tzw. dyrektywa cyfrowa);
- Dyrektywa 2019/771 z 20.05.2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, zmieniająca rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywę 2009/22/WE i uchylająca dyrektywę 1999/44/WE¹⁴ (czyli tzw. dyrektywa towarowa);

7 Rada Unii Europejskiej, *Cyfrowa przyszłość Europy*, źródło online: <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/a-digital-future-for-europe/> (dostęp: 25.06.2024 r.).

8 Pkt 1 DMA.

9 Pkt 1 DSA.

10 Zgodnie z art. 2 pkt 1 dyrektywy cyfrowej „treści cyfrowe” oznaczają dane wytwarzane i dostarczane w postaci cyfrowej. Identyczna definicja pojawia się w art. 2 pkt 6 dyrektywy towarowej.

11 Zgodnie z art. 2 pkt 2 dyrektywy cyfrowej „usługa cyfrowa” oznacza: a) usługę pozwalającą konsumentowi na wytwarzanie, przetwarzanie i przechowywanie danych lub dostęp do nich w postaci cyfrowej; lub b) usługę pozwalającą na wspólne korzystanie z danych w postaci cyfrowej, które zostały przesłane lub wytworzone przez konsumenta lub innych użytkowników tej usługi, lub inne formy interakcji przy pomocy takich danych. Tożsama definicja pojawia się w art. 2 pkt 7 dyrektywy towarowej.

12 Pkt 2 DSA.

13 Dz.U. L 136 z 22.05.2019 r., s. 1–27.

14 Dz.U. L 136 z 22.5.2019, s. 28–50.

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2161 z 27.11.2019 r. zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE, 2005/29/WE oraz 2011/83/UE w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześnienia unijnych przepisów dotyczących ochrony konsumenta (tzw. dyrektywa Omnibus)¹⁵;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2022/2065 z dnia 19.10.2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (czyli Digital Services Act, DSA, określane jako Akt o usługach cyfrowych)¹⁶;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2022/1925 z 14.09.2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (czyli Digital Markets Act, DMA lub Akt o rynkach cyfrowych)¹⁷.

Ich wpływ na działalność przedsiębiorców jest bardzo duży i niewątpliwie odczuwalny, przede wszystkim przez katalog nowych obowiązków. Rozporządzenie DSA wpływa na sposób wykonywania działalności gospodarczej w Internecie np. w zakresie handlu elektronicznego czy reklamy internetowej, w tym tzw. reklamy targetowanej. Dodatkowo pojawiają się np. obowiązki dotyczące nowego modelowania treści w Internecie (w tym zwalczania treści nielegalnych i szkodliwych). Natomiast Rozporządzenie DMA precyzuje obowiązki dużych platform internetowych (tzw. „strażników dostępu”¹⁸), a także umożliwia przedsiębiorcom oferowanie większego wyboru konsumentom, czy też „promuje innowacje i uczciwsze środowisko platform internetowych dla start-upów technologicznych”¹⁹. Dyrektywa Omnibus skupia się przede wszystkim na ochronie konsumentów i zobowiązuje przedsiębiorców sprzedających online, m.in. aby w każdym ogłoszeniu o obniżce ceny podali wcześniejszą cenę stosowaną przez podmiot gospodarczy przez określony okres przed zastosowaniem obniżki ceny²⁰.

III. SZTUCZNA INTELIGENCJA

Sztuczna inteligencja pozwala przedsiębiorcom nie tylko usprawnić i przyspieszyć działania, zarządzanie czy optymalizację operacji, ale też przygotowywać

15 Dz.U. L 328 z 18.12.2019 r., s. 7–28.

16 Dz.U. L 277 z 27.10.2022 r., s. 1–102.

17 Dz.U. L 265 z 12.10.2022 r., s. 1–6.

18 Komisja Europejska wskazała dotychczas 6 tzw. „strażników dostępu”: Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta oraz Microsoft.

19 Rada Unii Europejskiej, Pakiet usług cyfrowych, źródło online: <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/digital-services-package/> (dostęp: 20.06.2024 r.).

20 Wcześniejsza cena oznacza najniższą cenę stosowaną przez podmiot gospodarczy w okresie, który nie może być krótszy niż 30 dni przed zastosowaniem obniżki ceny (art. 6a ust. 1 i 2 dyrektywy Omnibus).

zdecydowanie lepiej spersonalizowaną ofertę dla swoich odbiorców i klientów, chociażby przez analizę danych dotyczących preferencji i wcześniejszych zachowań zakupowych. Tym samym sztuczna inteligencja wspiera rozwój i zwiększa konkurencyjność przedsiębiorców. Wymusza to jednak wprowadzenie odpowiednich zasad odpowiedzialności, bezpieczeństwa, przejrzystości, a także zapewnienia odpowiedniej ochrony konsumentów oraz gromadzonych danych. W tym zakresie UE podejmuje działania już od jakiegoś czasu. W ostatnich latach powstała m.in.: Biała księga w sprawie sztucznej inteligencji²¹, Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego na temat wpływu sztucznej inteligencji, Internetu rzeczy i robotyki na bezpieczeństwo i odpowiedzialność²², Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 20.10.2020 r. z zaleceniami dla Komisji w sprawie systemu odpowiedzialności cywilnej za sztuczną inteligencję²³, czy też Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 3.05.2022 r. w sprawie sztucznej inteligencji w epoce cyfrowej²⁴.

UE zdecydowała się również na przyjęcie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (inaczej Akt w sprawie sztucznej inteligencji lub AI Act). Zgodnie z tym, co zawarto w treści rozporządzenia, jego celem jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez ustanowienie jednolitych ram prawnych, w szczególności w zakresie rozwoju, wprowadzania do obrotu i wykorzystywania sztucznej inteligencji zgodnie z wartościami Unii²⁵. AI Act dotyczy m.in. dostawców wprowadzających do obrotu lub oddających do użytku systemy sztucznej inteligencji w Unii, niezależnie od tego, czy dostawcy ci mają siedzibę w Unii czy w państwie trzecim, użytkowników systemów sztucznej inteligencji, którzy znajdują się w Unii, oraz dostawców i użytkowników systemów sztucznej inteligencji, którzy znajdują się w państwie trzecim, jeżeli wyniki działania systemu są wykorzystywane w Unii (art. 2 AI Act).

Dodatkowo powstał projekt Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostosowania przepisów dotyczących pozaumownej odpowiedzialności cywilnej do sztucznej inteligencji, czyli tzw. dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za sztuczną inteligencję, która ustanawia zasady dotyczące odpowiedzialności za szkody spowodowane przez produkty i usługi oparte na sztucznej inteligencji. Ma wprowadzić wspólne przepisy dotyczące²⁶:

21 Biała księga w sprawie sztucznej inteligencji – Europejskie podejście do doskonałości i zaufania, 19.02.2020 r., COM(2020) 65 final.

22 Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego na temat wpływu sztucznej inteligencji, Internetu rzeczy i robotyki na bezpieczeństwo i odpowiedzialność, 19.02.2020 r., COM(2020) 64 final.

23 2020/2014(INL).

24 2020/2266(INI).

25 Punkt 1 AI Act.

26 Art. 1 projektu dyrektywy w sprawie odpowiedzialności za sztuczną inteligencję.

- ujawniania dowodów dotyczących systemów sztucznej inteligencji (AI) wysokiego ryzyka, aby umożliwić powodowi uzasadnienie pozaumownego cywilnoprawnego roszczenia odszkodowawczego opartego na zasadzie winy;
- ciężaru dowodu w przypadku pozaumownych cywilnoprawnych roszczeń odszkodowawczych opartych na zasadzie winy wnoszonych do sądów krajowych z tytułu szkód spowodowanych przez system sztucznej inteligencji.

IV. ZMIANY LEGISLACYJNE W OBSZARZE WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ I ZARZĄDZANIE DANymi

Rozwój i wykorzystanie nowych technologii w działalności gospodarczej wymusza również szereg obowiązków związanych nie tylko z własnością intelektualną, ale również zarządzaniem danymi (np. klientów). W wytycznych politycznych dla Komisji Europejskiej na lata 2019–2024 podkreślono, że UE powinna „zachować równowagę między przepływem i szerokim wykorzystywaniem danych a wysokim poziomem prywatności, bezpieczeństwa i norm etycznych”²⁷. Wzięto pod uwagę, że w ostatnich latach technologie oparte na danych wymuszają zmiany we wszystkich sektorach gospodarki, a zauważalne zwiększenie ilości danych wpływa na wzrost ich wartości dla konsumentów, czy też przedsiębiorstw²⁸.

W związku z tym warto wspomnieć m.in. o rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868 z 30.05.2022 r. w sprawie europejskiego zarządzania danymi i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (Akt w sprawie zarządzania danymi)²⁹, w którym ustanowiono m.in.³⁰:

- warunki ponownego wykorzystywania w UE niektórych kategorii danych będących w posiadaniu podmiotów sektora publicznego;
- ramy dotyczące zgłaszania i nadzoru w odniesieniu do świadczenia usług pośrednictwa danych;
- ramy dotyczące dobrowolnej rejestracji podmiotów, które gromadzą i przetwarzają dane udostępniane z pobudek altruistycznych.

Pojawił się również projekt Rozporządzenia UE w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania (czyli Akt w sprawie danych), w którym słusznie się podkreśla, że „dane są kluczowym elementem gospodarki cyfrowej oraz zasobem niezbędnym do zapewnienia dwójakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej”.

27 Ursula von der Leyen, *Unia, która mierzy wyżej – Mój program dla Europy, wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019–2024)*, https://commission.europa.eu/document/download/063d44e9-04ed-4033-acf9-639ecb187e87_pl?file-name=political-guidelines-next-commission_pl.pdf (dostęp: 20.06.2024 r.).

28 Pkt 1 projektu aktu w sprawie danych.

29 Dz.U. L 152 z 3.06.2022 r., s. 1–44.

30 Art. 1 ust. 1 aktu w sprawie zarządzania danymi.

V. OPODATKOWANIE DZIAŁALNOŚCI CYFROWEJ

Niewątpliwie rozwój e-commerce, czy też usług cyfrowych jest dużym wyzwaniem dla organów podatkowych w całej UE. Tym bardziej, że większość dochodów lub podstaw opodatkowania sprzedawców na platformach cyfrowych przekracza granice państw członkowskich UE, co w konsekwencji utrudnia ich odpowiednie śledzenie przez organy podatkowe³¹. Rozwiązaniem ma być Dyrektywa Rady (UE) 2021/514 z 22.03.2021 r. zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania (czyli tzw. Dyrektywa DAC7)³², która ma pomóc w zapewnieniu przejrzystości podatkowej i walce z unikaniem opodatkowania. Dyrektywa DAC7 zobowiązuje operatorów platform cyfrowych do gromadzenia i weryfikacji niezbędnych informacji na temat wszystkich sprzedawców działających na danej platformie cyfrowej oraz z niej korzystających, a następnie przygotowywania i przekazywania raportów właściwym organom podatkowym.

VI. ZMIANY LEGISLACYJNE W OBSZARZE CYBERBEZPIECZEŃSTWA

Unia Europejska zauważa również wpływ nowych technologii na bezpieczeństwo, skupiając się na wyzwaniach, jak i potencjalnych zagrożeniach w tym zakresie. W związku z tym część projektowanych, czy też już wprowadzanych, aktów prawnych reguluje problematykę cyberbezpieczeństwa, czy też ochrony i bezpieczeństwa danych użytkowników. Ich adresatami są zarówno podmioty publiczne, jak i prywatne (np. przedsiębiorcy). W tym zakresie można wskazać m.in.: dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2022/2555 z 14.12.2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniającą rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylającą dyrektywę (UE) 2016/1148 (dalej jako: dyrektywa NIS 2)³³, oraz dyrektywę nr 2022/2557 z 14.12.2022 r. w sprawie odporności podmiotów krytycznych i uchylającą dyrektywę Rady 2008/114/WE (dalej jako: dyrektywa CER lub dyrektywa o odporności podmiotów krytycznych)³⁴.

Dodatkowo można wskazać projekt Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego w sprawie horyzontalnych wymogów cyberbezpieczeństwa w odniesieniu do produktów z elementami cyfrowymi i zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 (Cyber Resilience Act), czyli tzw. Rozporządzenie o cyberodporności.

31 Motyw 8 dyrektywy DAC7.

32 Dz.U. L 104 z 25.03.2021 r., s. 1–26.

33 Jej wdrożenie do prawa krajowego spodziewane jest do 17.10.2024 r.

34 Dz.U.U.E.L.2022.33, podobnie jak dyrektywa NIS2 powinna być wdrożona do polskiego porządku prawnego do 17.10.2024 r.

VII. PODSUMOWANIE

Nie budzi wątpliwości, że przedsiębiorcy będą musieli nauczyć się prowadzić działalność gospodarczą w nowej rzeczywistości³⁵. Nowe technologie wpierają działalność przedsiębiorców. Pomagają nie tylko w optymalizacji kosztów, automatyzacji procesów czy zwiększeniu konkurencyjności, ale też ułatwiają przeprowadzanie kampanii sprzedażowych i marketingowych. Nie da się jednak ukryć, że wraz z szeregiem plusów zastosowania ich w ramach działalności gospodarczej pojawiają się też różnego rodzaju wyzwania i ryzyka. Rolą ustawodawcy, w tym unijnego, jest ich odpowiednio wczesne dostrzeżenie i podjęcie odpowiednich działań. W ostatnich latach zauważalny jest wzrost aktów prawnych regulujących poruszaną w artykule problematykę. Co charakterystyczne, większość tych regulacji zawiera szereg obowiązków po stronie przedsiębiorców i podmiotów gospodarczych. W efekcie wymusza to na nich potrzebę ciągłego dostosowywania swojej aktywności do nowych rozwiązań prawnych.

dr Karolina Zapolska

Doktor nauk prawnych. Adiunkt w Zakładzie Prawa Gospodarczego Publicznego na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Autorka licznych publikacji z zakresu publicznego prawa gospodarczego i prawa ochrony środowiska, w tym rozdziałów w monografiach i artykułów w czasopiśmie punktowanych. Uczestnik i współorganizator krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych.

Doctor of laws. Assistant professor at the Sub-department of Public Commercial Law, Faculty of Law, University of Białystok. Author of numerous publications in the field of public commercial law and environmental protection law, including chapters in monographs and articles in high-impact journals. Participant and co-organiser of international academic conferences.

ORCID: 0000-0003-2859-6996

³⁵ Dalo się to zauważyć już w okresie pandemii i konieczności wprowadzenia m.in. pracy zdalnej, szerzej na ten temat: K. Dębkowska, U. Kłosiewicz-Górecka, F. Leśniewicz, A. Szymańska, I. Świącicki, P. Ważniewski, K. Zybortowicz, *Nowoczesne technologie w przedsiębiorstwach przed, w trakcie i po pandemii COVID-19*, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa 2020.

ABSTRACT

Keywords: *entrepreneur, business activity, new technologies, AI*

Modern technologies and their influence on entrepreneurs and business activity. An outline

Access to new technologies as well as globalisation contribute to the fact that the world is now developing much faster than ever before. The pace of changes and their impact on all spheres of our lives is enormous, which consequently forces the legislator to adopt new legal solutions. Many of them directly affect entrepreneurs. The basic intention of the article is to discuss the issues of business activity, taking into account changes taking place in EU law related to digitisation, artificial intelligence and the development of new technologies. Additionally, the issue of cybersecurity and data protection will be discussed. Taking into account the scope of issues discussed in the present article, it should be emphasised that it is not comprehensive. Therefore, the scope and level of detail of the analysis conducted by the author will be limited to the most important and selected issues.

Bibliografia

1. Biała księga w sprawie sztucznej inteligencji – Europejskie podejście do doskonałości i zaufania, 19.02.2020 r., COM(2020) 65 final
2. Chałubińska-Jentkiewicz Katarzyna, *Rozwój nowoczesnych technologii w kontekście procesu stanowienia prawa na przykładzie strategii AI*, Teka Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie, t. XII, 2019, nr 2
3. Dębowska Katarzyna, Kłosiewicz-Górecka Urszula, Leśniewicz Filip, Szymańska Anna, Święcicki Ignacy, Ważniewski Piotr, Zybortowicz Katarzyna, *Nowoczesne technologie w przedsiębiorstwach przed, w trakcie i po pandemii COVID-19*, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa 2020
4. *Future of Jobs Report 2016*, World Economic Forum, 2016, <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs>
5. *Future of Jobs Report 2023*, World Economic Forum, 2023, <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2023>
6. Hajder Krzysztof, Górny Maciej, *Bariery inwestycji technologicznych przedsiębiorstw przemysłowych w województwie pomorskim i sposoby ich niwelowania*, Gdańsk 2021
7. Nowakowska Paulina, *Nowe technologie w rozwoju i zarządzaniu przedsiębiorstwem*, „Zarządzanie Innowacyjne w Gospodarce i Biznesie” 2023/1(36)

8. Projekt Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostosowania przepisów dotyczących pozaumownej odpowiedzialności cywilnej do sztucznej inteligencji